

TRİK TRAK¹

Triktrak...

Zaman akıyor. Sokakta, bahçelerde, cebimizde...

TrikTrak...

Zaman akıyor hem bulutların arasında hem yeryüzünde...

Nasıl anlardık zamanın aktığını kolumuzda, odamızın duvarında bir saatimiz olmasa?

Nasıl yetişirdik okula, işe, sevdiğimiz programı izlemek için televizyon başına?

Peki, saatler ne yapardı biz onlara bakıp durmasak en kritik zamanlarımızda?

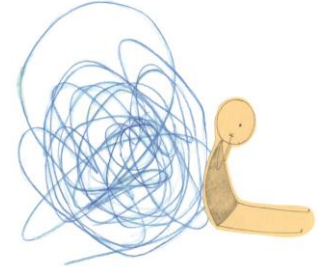
“Ben bir cep saatiyim.” diye başlıyor *TrikTrak* adlı yapıt ve bir saatin yaşama, insanlara ilişkin izlenimlerini aktarıyor öykü boyunca. Hep insanlar mı sahiplenecek eşyalarını? *TrikTrak*, eşyaların da insanları sahiplendiğini gösteriyor bize. Yazar, “Bazen neşeli, bazen hüznü, bazen kızarak bakar. Ben hemen anlarım; ya zaman sıkışmıştır ya zaman geçmiştir ya da tam zamanıdır...” diyerek insanlar dünyasının kısa bir çözümlemesini de yapıveriyor bir saatin gözünden... Benzer bir çözümlemeyle Tanpınar’ın *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*² adlı yapıtında karşılaşırız, bu kitabın kahramanı Hayri İrdal; “Saatler de böyledir. Sahiplerinin mizaçlarındaki ağırlığa, canı tezliğe, evlilik hayatlarına ve siyasi akidelerine göre yürüyüşlerini ister istemez değiştirirler... Sahibinin en mahrem dostu olan, bileğinde nabzının atışına arkadaşlık eden, göğsünün üstünde bütün heyecanlarını paylaşan, onun hararetiyle ısınan ve onu uzviyetinde benimseyen, yahut masasının üstünde, gün dediğimiz zaman bütününü onunla beraber bütün olup bittisiyle yaşayan saat, ister istemez sahibi gibi düşünmeye ve yaşamaya alışır.” diyor ve insanın saatle, zamanla kurduğu ilişkiye başka bir

¹ Tekçe, G. (2014) *TrikTrak*. İstanbul: Can Çocuk.

² Tanpınar, A. H. (2014) *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*. İstanbul: Dergah Yayınları.

pencereden bakıyor. Yazarları yazar yapan, herkesin üzerinde kolaylıkla düşünmeyeceği konulara düşünce üretmeleri ve duyup düşündüklerini kendilerine özgü biçimde ifade edebilmeleri değil midir? Bu özgünlük, ister yetişkin ister çocuk edebiyatı yapıtında ortaya çıksın hemen okurunu sarıveriyor. *Trik Trak* da çocuklara yaşama yeni bir pencereden bakma olanağı sunuyor. İçerdiği iki öykünün kahramanları alıştığımız kahramanların biraz dışında. İlk öyküde kahraman bir cep saatiyken ikincisinde bir çöp adam. Her ikisi de öyle ustaca kişileştirilmiş ki çocukların onlarla arkadaşlık kurması işten bile değil. Bu arkadaşlığın kurulmasına bir diğer etken de kahramanların çocuk dünyasına olan yakınlıkları. Birisi her gün karşılaştıkları ama belki de bakıp geçtikleri bir saatken diğeri sıklıkla defterlerine karaladıkları bir çöp adam. Bu iki kahramanın gözünden insanların dünyasına bakmaksa eşsiz bir deneyim.

Yapıtta, insanların, eşyalarına nasıl anlamlar yüklediği ve geçen zamanla eşyaya verilen değer nasıl değiştiğine tanıklık ediyoruz. Bazı noktalarda insan ilişkileriyle bağlantılar kuran yazarın bakış açısının özgünlüğüne şaşırıp kalıyoruz.

Yapıtta yer alan masalsi görseller Burcu Yılmaz imzası taşıyor. Çizgiler de en az kahramanlar kadar ilgi çekici ve düşsel özelliklere sahip. Görsellerin öykülerle uyumlu olması ve çocukları bambaşka dünyalara götürmesi özellikleriyle de başarılı.

7 yaş üzeri çocukların eşyaya, insana, yaşama karşı değişik bir bakış açısı kazanması, insanın doğa ve eşyayla olan ilişkisinin yaşamı nasıl şekillendirdiğine ilişkin ipuçları elde etmesi bağlamında bu yapıtın çocuklarla buluşturulması yerinde olacaktır. Yapıtın çocukların düş dünyasına seslenen özgün konusu, çocuğa göre olan dil ve anlatım özellikleri ve yazarın güzellüysal biçemi yapıtın çocuklarla buluşmasının önemini ortaya koyuyor.

Arş. Gör. Sevilay BULUT

Ankara Üniversitesi
buluts@ankara.edu.tr